

ELOFIZETES

HELYBEN ES VIDEKEN

Egy évre ... 180 Lei.

Fél évre ... 90 Lei.

Egy negyed évre 45 Lei.

Egy hóra ... 15 Lei.

Hirdetések
Árszabás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 588.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat

Sulvardul Regela Ferdinánd I. (József tób.-nt) 22.

TELEFON-SZÁM 154.

Arad, 1921.

Főszerkesztő
Stauber József.

Csütörtök, szeptember 8.

A tanulás szabadsága.

Az aradi lapokban napok óta újabb és újabb közlemények jelennek meg különféle rendelkezésekkel, amelyek azokra a tanulóokra vonatkoznak, akik tanulmányaikat külföldön akarják folytatni. Ahány rendelet, parancs, intézkedés jön, mind újabb és újabb nehézségeket, akadályokat gördít a tanulni vágyó ifjuság elé.

Minden ország annyit ér, a mennyi tudást az ország polgárai összegyűjteni tudnak benne. A tudomány nincs határa, nincs nemzetisége, nincs vallása, nincs külön országa. A tudomány univerzális kincs. Tulajdona az egész világnak. Végzetes tévedés tehát határsorompókkal rakni korlátot azon ifjak elé, akik külföldre igyekeznek, hogy összegyűjtsék a külföld képzettségét, visszahozzák azt hazájukba és terjesszék, értékesítsék szülőföldiük szellemi fejlődésére.

Nem tudjuk elképzelni, hogy Románia államiértaei egyetértene-e azokkal az apró kis sovínisztákkal, akiknek agyában olyan rendelet születik meg, a mely lenyírbálja a művelődésre szomjuzó ifjuság szárnyait. Köz tudomásu, hogy Romániában ösz tündíjakkal és nagy segélyekkel szokták támogatni a külföldre menő tanulókat, amikor jobb valutájú államban folytatják főiskoláikat. Azért hozza ezeket az áldozatokat az állam, mert a külföldről importált tudományt közkincsnek tekinti. Érthetetlen tehát, hogy egyes intézkedések miért állnak ellentétben az állam eme nemes intenciójával. Maga a hadügyi kormány is segédkezett nyújt a hadköteles ifjaknak tanulmányaik befejezéséhez, amikor hosszú évekre menő halasztást nyújt a katonai szolgálat megkezdéséhez.

Ilyenkor a tanév elején arra kellene törekednie minden fórumnak és tényezőnek, hogy könnyűvé tegye az eljutást az ifjuságnak a tudományos élet különböző metropolisaiba. Mert legyen bármilyen sovén gondolkozásu valaki, azt mégsem vindikálhatjuk magunknak, hogy a mi főiskoláink egyenlő értékűek azokkal, amelyek Bécsben, Párisban, Berlinben fejlődtek naggyá évszázadok óta. Erdélyben még nagyon sok magyar ifju van, aki nem beszél más nyelvet, csak a magyart. Ezek főiskolai tanulmányaikat nem fejezhetik be mástutt, csak Magyarországon. Nem hisszük, hogy a román közművelődési kormány vezetőférfiai arra akarnak itélni ezeket az ifjakat, hogy a tanulásban szárnyaszegett, félhemaradt emberek legyenek terhére a társadalomnak és az államnak egyaránt.

Meg vagyunk győződve arról, hogy a nyilvánosság előtt történt eme felszólalás eredménytelenül nem marad. Bizonyára be fogják szüntetni a tanulóifjuság elé gördített akadályokat és a hatóságok minden rendelkezésükre álló eszközzel támogatni fogják a külföldi egyetemekre készülő tudásra szomjuzó ifjuságot.

Ítélet Sibiuban az aradi diákok felett.

(Két év — tíz nap javító-intézet. — Három felmentés. — Megható jelenetek a hadbírószági tárgyaláson.)

— Az Aradi Közlöny Sibiuba küldött tudósítójának távirati és telefon-jelentése. —

Napok óta lázas izgalommal várják a sibiui hadbírószági ítéletét az aradi diákok bünygyében. Ma délebben azután elhangzott a hadbírószági ítélete, amely igen súlyosan nehezedett rá a vádlottak padján ülő fiatal emberekre, amennyiben a bíróság egyeseket két év, tizenhét hónapi, tízennégy hónapi, egy évi, sokakat 14 napi és 10 napi javítóintézetre ítelt. A szabadságuktól megfosztott diákoknak jogukban áll felsőbb fórumhoz felebezni a szigorú ítélet ellen s valószínű, hogy a felsőbb katonai bíróság a méltányosság álláspontjára helyezkedve, enyhíteni fogja a rideg törvényen alapuló ítéletet. A mai tárgyalásról és a hadbírószági ítéletéről Sibiuba küldött tudósítónk táviratilag és telefonon a következő részletes tudósításban számol be:

Könnyet fakasztó jelenetek.

Mihelescu elnök reggel nyolc órakor nyitja meg a tárgyalást. Felhívja a vádlottak közül az Ifju Magyarok Egyesületének tanács-tagjait, hogy amennyiben védelmükre vonatkozólag valamit elő akarnak adni, tegyék meg megjegyzéseiket. Elsőnek Fleischer György, az egyesület titkára emelkedik szólásra.

— Gyermekek voltunk, meg gondolatlanságból tettük, amit tettünk! — mondja.

Lejtényi József ismételtér felhívja a bíróság figyelmét arra, hogy nem ismerték a szabályokat. Ezután Basch István emelkedik fel, s izgatottságtól elcsukló hangon, a fájdalomtól remegve mondja:

— Nem gondoltunk mi arra, hogy az államot megbántuk! Kérem szabadlábra helyezésemet. Öt hónapja vagyok már fogoly, fogságom alatt meghalt az édesapám és én nem lehettem ott a temetésén. . . Két kis testvérem van odahaza . . .

Nem tudja tovább folytatni, a

zokogás elfojtja szavát. A hallgatóság padsorain hangos sirás tör ki. Mindenki meghatva, könnyeit törölve nézi, amint a szerencsétlen ifju a zokogással küzd.

Holló István is feltörő érzelmeiktől fojtott hangon kéri a tanácsot, hogy gondoljon a megtört, vérző szívű szülőkre.

Maguk a bíróság tagjai sem tudják elfojtani meghatottságukat. Elemér Gyula csak ennyit mondhat:

— Nem érzem magam bünyösnek . . .

A többit elfojtja a zokogás. Erdődi András igyekszik urra lenni magán, amikor elmondja, hogy apja megrokkant a háboruban s most reá vár az egész család eltartásának gondja. Pálffy Endre arra figyelmezteti a bíróságot, hogy a vádlottak mindannyian egészen fiatal emberek, akik Enyedi és Virányi hadnagyok befolyása alatt állottak. Iszlav Dezső mind a nyolcvanhárom diák nevében kéri Mihelescu elnököt, hogy helyezze mindnyájukat szabadlábra.

— Egy iskolaévet már elvesztettünk, tegye lehetővé a bíróság, hogy ne veszítsünk többet az életünkben. Ha megbántottuk volna a román államot, ami nem is volt szándékunkban, bocsánatot kérünk érte. Románia hü polgárai akarunk lenni!

Papp József a brassói diákok nevében fejt ki, hogy ők kiléptek az egyesülethől s semmi bünyük nincs.

Simonics Simon csak ennyit mond:

— Fogságom harmadik napján meglöttek, nyomorék lettem, tönkre vagyok téve egész életemre!

A hangulat minden felszólalás után érzékenyebb. A szülők egymást biztatják, hogy sirva ne fakadjanak. Az elnök felolvassa, hogy a vádlottak mindegyike ellen külön külön mi a vád.

A bíróság visszavonul.

Ezután a bíróság tíz óra után visszavonul, hogy meghozza az ítéletet. A teremben a türelmetlen ségig feszült a hangulat. Aggódo elszorult szívű szülők lesik lélekzetvisszafojtva, hogy mikor nyílik az ajtó, mikor tér vissza a bíróság, amely ebben a percben nyolcvanhárom ifju sorsa és szabadsága felett tanácskozik. Csak itt-ott hangzik fel aszonyi sirás, elfojtott, csukló, aggódo és mégis reménykedő zokogás.

Elmulik fél óra, egy óra, két óra. A bíróság még mindig tanácskozik. Baltaretu védő igyekszik a szülőket megnyugtatni. Sáppadt arcok. A férfiak igyekeznek közömbös tárgyakról beszélni, hogy kinzó aggodalmaikat elkeressék. Nem megy. Mindenkinek ott van az arcán a kérdés: Mi lesz? Jön-e már a bíróság?

Kihirdetik az ítéletet.

Végre egy óra táiban kinyílik az ajtó és a bíróság tagjai ünnepelesen bevonulnak. A vádlottakat ismét ekövezetik. Mihelescu elnök feláll és megkezdí az ítélet felolvasását.

Két esztendői javítóintézetet kaptak: Lejtényi József Endre és Pálffy.

Tizenhét hónapi javítóintézetet kaptak: Basch Elemér és Elemér Gyula.

Tízennégy hónapi javítóintézetet kapott: Erdődi András.

Egy évi javítóintézetet kaptak: Holló István és Fleischer György. Valamennyit az állam biztonsága ellen ekövetett összeesküvés miatt ítélték el. Ugyanezon a címen három hónapi javítóintézetre és 2000 lei pénzbüntetésre ítélték Kellner Józsefet, Kamler Jánost fegyver-elrejtésért 1000 lei pénzbüntetésre ítélték.

— Tízennégy napi javítóintézetet kaptak: Makó János, Husztig Ferenc, Schiller Béla, Lengyel Ernő, Kintzig János, Földi István, Kovács József, Sárközi Elemér, Szász Béla, Hauser Ernő, Vosztry Ödön, Székely Ferenc, Hehő Akos, Csányi Márton, Baky Károly, Baumgarten Alajos, Macskássy Zoltán, Buzás István, Himmelsbacher György és Pankotay István, akikről bebizonyult, hogy az egyesület tagjai voltak.

Tíz napi javítóintézetet kaptak: Papp Béla, Usztohál Nándor, Hönig István, Fodor Dezső, Balázs Károly, Szeifert János, Tiflis

Ödön, Varga Péter, Hunyadi József, Frisch Mihály, Piros Gyula, Kadelcsik Pál, Beregszászy László, Nagy László, Szabó János, Kureska Ferenc, Tóth Gyula, Belezny Gusztáv, Lengyel József, Faix Frigyes, Dengelegi, Schiller Béla, Basch Ferenc, Exterde Sándor, Szántó Gyula, Almásy László, Horváth Gyula, Dávid János, Bartha István, Simonics Simon, Dadios Zoltán, Palotay László, Steiner István, Domonkos Dénes, Bulza András, Éberlein Károly, Iszlay Dezső, Weinberger Jenő, Szvoboda Jenő, Csányi Márton, Timár Lajos.

Felmentették: Kamler Jánost, Hadv Antalt és Stibich Gusztávot. Az ítéletet **Palici** János hadnagy tolmácsolta a vádlottaknak, tudomásukra hozva, hogy a katonai büntetőtörvénykönyv értelmében felebbezéseiket 24 órán belül kell bejelenteniök. Az ítélet ellen a tárgyalás alatt sem a vádat képviselő királyi biztos, sem a vádlottak, sem a védők nem jelentettek be felebbezést.

Kintzig János akciója.

Kintzig János Arad város volt főispánja, aki az egész tárgyalás ideje alatt Sibiuban tartózkodott, az összes szülők megbízásából a holnapi napon felkeresi Papp generálist, hogy a 14 és 10 napi fogságra ítélt diákok büntetését tekintse a vizsgálati fogság által kitöltöttnek, illetve az ítélet hatályon kívül helyezésével rendelje el a diákok szabadonbocsátását. A szülők jó eredményt várnak Kintzig János akciójától.

Szervezkednek a lakók

Megalakul Aradon a Lakók Szövetsége.

Aradon a legutóbbi időben nagy arányú mozgalom indult meg, amelynek az a célja, hogy a lakókat szervezetbe tömörítse. A lakók szövetségének megalakítását az új házbérendelést tette aktuálissá. A mozgalom élén több aradi ügyvéd áll, akik vállalták azt a feladatot, hogy a háztulajdonosok évek óta fennálló szövetségével szemben létrehozzák a lakók szövetségét. A szervező bizottság tagjai több ezer tagot számláló egyesülésre számítanak, amely azután jogosan hivatkozhatnék arra, hogy az összes aradi lakásbérlet érdekeit képviseli. A Szövetség célja az, hogy a lakásbérlet minden ügyében azok érdekeinek szószólója legyen, minden fórum előtt a lakók érdekében magát képviseltesse, s ha szükséges a Szövetség tagjainak lakásbérleti ügyekben jogi tanácsot adjon s esetleg jogi védelmet is nyújtson. Az új házbérendelést követő életbelépése következtében meg fog indulni a lakásbérlet akció s ez különös jelentőséget ad a Szövetség által nyújtandó jogi védelemnek.

A Szövetség szervezési munkálatait a napokban fogja megkezdeni a szervező bizottság. A mozgalom vezetői a szervező bizottság elnökeül dr. Jancu Cornél országgyűlési képviselőt kérték fel, aki a tisztséget el is fogadta. A szervező bizottságnak tagjai még: dr. Miclősi Emil ügyvéd, Réthy József lapszerkesztő, dr. Zeiner Gusztáv, dr. Schusztér Ödön, dr. Mannheim Aladár, dr. Székely Ferenc és dr. Fuchs Albert ügyvédek. A napokban tartja első ülését a szervező bizottság, amelyen részletes programot fognak kidolgozni és azzal

rövidesen a nyilvánosság elé lépnek.

A szervezkedésre vonatkozólag dr. Zeiner Gusztáv ügyvéd, — lakik Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 29. I. emelet — ad felvilágosításokat.

Irodalom és művészet

* **Hattyu vasárnap este.** Tekintettel Molnár Ferenc nagyhirű vigiátéka a Hattyu sikerére, az igazgatóság kintzte vasárnap este is. Ez lesz az újonság 4-ik előadása a bemutató előadás szereplőivel.

* **Ma délután a Szulamith** daljáték, míg vasárnap délután a Falu rossza kerül színre.

* **Cigányprimás** Inke Rezső bemutatkozásával szombaton este kerül színre. A darabot Jakabfy Dezső rendezte és az egész operett-személyzet játszik benne.

* **Becstelenek Kallós József felléptével.** A drámai személyzet Rovetta Becstelenek című drámájára készül, amely egy évtized óta nem került színre az aradi színházban. A főszerepet Kallós József játssza.

* **A Békefi-féle zeneintézetben** Piata Avram Jancu (Szabadság-tér) 7. II. em., a beiratások megkezdődtek.

* **Az operett-személyzet** Jakabfy Dezső rendező és Gellért Pál karnagy vezetésével lázasan készül az Offenbach című operette bemutatására.

MŰZI * **Harc a tenger alatt.** Az Uránia mutatta be azt a szenzációsan érdekes képet, amely nagyszerű élvezetet nyújtott a tegnapi bemutatón a közönségnek. Nem a szenzációs szereplésért, hanem a látvány, hanem az új betörők azor fajtájának működése nyújt számára anyagot, akik mintegy l'art pour l'art üzik a mesterségüket. Tom Parker úr betörő király az új házasparkler báróék után veti magát. Előbb kirabolja őket, majd a nászutazás közben egy ha-

jon megtámadja a bárót és izgalmas küzdelem közepette mind a kettő a hullámok közé zuhan, ahol folytatják az élet-halál harcot, míg a báró el nem merül. Ezután mint Sparkler báró szerepel Tom. A bárónőt egy elmegyógyintézetbe zárta. A báró azonban szerencsésen megmenekül egy csodálatos véletlen következtében. Úzóbe veszi a betörőt s egy izben egy ház letetén küzdenek meg, amikor Tom az óriási magasságból a földre zuhan. A nála talált írásokból megtudja a báró, hogy feleségét hova rejtette el a betörő és boldogan szabadítja ki. A képei felvételei, amelyek idegjesítőek teszik rendkívül érdekessé és ez biztosítja számára azt a nagy sikert, melyet a tegnapi bemutatón lényegesen el is ért. Még csütörtökön és pénteken marad az Uránia műsorán.

* **A Testvérgyilkos az Apollóban.** Ha az ember ösztöneinek rabigájába kerül az erkölcsiségének teljes megszűnése után a legborzalmasabb lettekre is képes. Megdöbbentő erővel domborítja ki azt az igazságot, az a hatalmas lélekani alapelvek mellett megépített kép, amelyet nagy siker mellett mutatott be tegnap az Apolló színház. Joe Trining ránn feleségére és annak hugába Killy-be szeret. Allan Turner látva azt, hogy Joe milyen méltánytalanul bánik feleségével, védelmére kel, miáltal ellenséggé teszi Joet. Egy izben öccse elé utazik, amikor is egy zsilipnél halva találják és öccse egyedül érkezik meg. — Mindenki azt hiszi, hogy Allan a gyilkos és le is tartóztatják. Jones — Joe öccse — feleségül veszi Killyt, de ekkor a fiatal özvegynek az a megnevezhetetlen érzése támad, hogy Jones maga Joe. Egy híres ideggyógyászhoz megy, aki kideríti egy borzalmas bűntényt: Jones maga Joe, aki megölte öccsét csak azért, hogy Killyt feleségül vehesse. Joet ott éri utól végzet, ahol öccsét megölte. A szenzáció gyanánt ható képet még csütörtökön és pénteken mutatja be az Apolló.

A Hattyu.

(Szezonyító premier.)

Hetékig tartó fáradtságot nem ismerő munka és lázas készülődés előzte meg a mai szezonnyitó előadást. Arad város közönsége honorálta is ezt a hatalmas munkát és színültig megtöltötte a nézőteret. Ez a nagyfokú érdeklődés nemcsak a színre került Molnár-darabnak, a „Hattyu“-nak szól, hanem a színtársulat ama új tagjainak is, akik ma mutatkoztak be. A Hattyu legutolsó színpadi munkája Molnár Ferencnek. Először Bécsben, azután Budapesten mutatták be olyan hatalmas sikerrel, amilyent Molnár Ferenc megérdemel. Pedig Molnár ebben a színpadi alkotásában régi csapásokon halad. A Királykisasszony és tanár elcséplélt romantikus szerelmét dolgozza fel, nem is új felfogásban, de mégis érdekesen és hatásosan. A világháború után, amikor egyes dinasztikák elvesztették uralmukat, anakronizmusnak látszik a fenséges milió, a királyi vérből való alakok szerepeltetése. Molnár azonban megtalálta a szerencsés alaphangot, amely a nézőt megkapja és mindvégig fogva tartja. A Hattyu tendenciája egyszerű és átlátszó: az udvar légkörében nem emberek, hanem kitűzött magas célok felé törtető alakok élnek, akik a környezetet is a ma-

guk képére formálják át. Így azután a paraszti sorból kikerült fiatal, tudós és szenvedélyesen lobbanékony házitanár emberi mivolta könnyebben kiemelkedik és hozzáférközik a romlatlan szívű, külsőleg hideg, de alapjában véve jó hercegkisasszony szívéhez és meghódítja azt nyílt férfiaságával, rebellis hevével, perzselő szerelmével. Amíg idáig jut a két fiatal teremtés, addig a hercegkisasszonynak nagyarávagyó anyja unszolására játékot kell játszania, hogy megkaparintsa férjéül a trónörökös rokont, a tipikus katonát, aki minden iránt érdeklődik, de semmit sem tud. És amikor a hercegkisasszony, a Hattyu tudatára ébred annak, hogy mily veszélyes játékot üzött a becsületes házitanárral, már minden késő: fogva van a szíve. Ezt a valóságot egyedül a főhercegi szerzetes helyesli. Ez az alak a legeredetibb Molnár-figura. Benne szólal meg Molnár Ferenc filozófiája, humoros szarkasztikus, de érző és megértő emberi szívet sejtető mélységes filozófiája. Röviden ez a foglalatja Molnár vigiátékának, amelynek stílusát, báját, közvetlenségét a Molnár-féle ragyogó párbeszéd, színpadi ötletek, színpadi rutinja és hajszálfinom, minden feleslegest kerülő mesészövés adja meg.

A színház igazgatósága a leg-

messzebbre kiterjedő gondal állította ki a Hattyut. A rendezés nehéz munkáját Kardos Andor helyettes igazgató vállalta magára, aki megértve a szerző intencióit, a darab minden szépségét érvényre juttatta. Stílus, elevenesség, ötletesség rejlett a rendezésben s minthogy Kardos sokáig élt Bécsben, az ottani beállítást vette mintául. Maga az előadás elsőrangú teljesítmény. A mai szezonnyitás után itélve, sok nívós prózai előadást várhatunk a városi színházban. Első helyen a társulat új fiatal szendéieről. Mágori Miciről kell megemlékeznünk, aki Alexandra hercegnőt, a hercegi család hattyuját játszotta. A fiatal színész, akinek a Romeo és Juliában szép sikert aratott Aradon, bizonyágot tett arról, hogy hamarosan elsőrendű tagja lesz a drámai együttesnek. Fialtalsága, megnyerő színpadi alakja, értelmes dikciója és érző szívet eláruló látéka biztosították részére az őszinte megérdemelt sikert. Kis szerepben mutatkozott be Keleti Gizi, aki néhány szavával, élénk játékával és intelligenciájával megfelelt az őt megelőző jóhírnévnek. Gajdsinszky Irén egy másik kisebb szerepben talentumának újabb bizonyosságát adta. Gömör Emma (Symphorosa hercegnő) sok humorral és természetességgel játszot. Csigeházy

Etel (Beatrix hercegnő) nemesen játszotta a nagyratörő hercegasszonyt. Benkőné egy kisebb szerepben ragyogtatta utóérhetetlen humorát. A férfiak közül messze kiemelkedett Szendrey Mihály (Jácint atya.) A jószág, a humorba öltöztetett filozófus meglepetéstartó volt. Művészi tökélyre emelte ezt a tipikus Molnár-alakot, amelynek interpretálására hivatottabb és rátermettebb művész el sem lehet képzelni. Darvas Ernő (Albert trónörökös) új tagja a színtársulatnak. Színpadikus megjelenésű színész, akinek legnagyobb érdeme az intelligencia, az értelmesség. Darvas tudja, hogy mit játszik és szerepének minden niánuszát ki tudja fejezni. A közönség szeretettel fogadta a fiatal művészt, akitől sok szép alakítást várunk. Ági Miklóst, a fiatal, szenvedélyes, szerelmes házi tanárt Mészáros Béla játszotta sok megértéssel, hévvel és értelemmel. Mészáros állandóan tanul, elmélyed szerepeibe, dikciója tisztul. Ma esti szereplése határozott és örvendetes haladást mutat. Selmezy Mihály az udvarmestert sok humorral játszotta. Ács és Ladislav pompásan játszották szerepeiket. A közönség szívesen fogadta a darabot és a felvonások után a szereplőket lelkesen és sokszor szőlította a függöny elé. (Ky.)

A magyarországi tartozások likvidálása.

(Folytatás.)

VI. Cím. A bécsi és budapesti postakarékpenztárak.

1. A román alattvalók úgy a természetes, mint a jogi személyek be fogják jelenteni elkülönítve az ezen két intézet mindegyikével szemben fennálló követeléseiket és 2. bármilyen Magyarország, Ausztria valamely utód-, vagy idegen állam területén levő központtal függő vállalat (bankok, vállalatok) be fogják jelenteni ugyancsak az ezen Postsparcassékkal szemben fennálló követeléseiket elkülönítve.

(III. fejezet. Társaságok, (kereskedelmi, ipari és közlekedési vállalatok stb.)

I. Cím. A Magyarország, Ausztria, vagy valamely utódállam területén levő főteleppel vagy központtal bíró kereskedelmi, ipari és közlekedési stb. vállalatokra alakult társaságok be fogják jelenteni: a) az egész vállalatnak az utolsó üzleti évre vonatkozó mérlegét; b) a vállalat Erdélyben levő részére (műhely, telep) vonatkozó külön mérlegét és c) kimutatást, felsorolva az ingatlan aktívák (ingatlanok, nyersanyagok, gyártmányok, árúk, követelések, ingó berendezés stb.) úgy a román területen, mint az ország határára kívül levőket, továbbá kimutatást az adósságokról, de csak a vállalat román területén lévő részére nézve, amelyek Magyarországon, Ausztriában valamely utód vagy más idegen államban levő hitelezőkkel szemben állottak fenn.

II. Cím. Ugyanezen vállalatok közül fogják részvényeseik jegyzékét, neveit, lakhelyét és a birtokukban levő részvények számának különítése mellett vagy ha bemutatásra szóló részvényekről van szó, legalább azok neveit, akik általában a részvényeket birtokolták. Betéti és közkereseti társaságok a részeseik neveit, lakhelyét és lőkéjét fogják bejelenteni.

Vakmerő rablás a határon (Lovas banditák garázdálkodása Pecicán.)

Az elmúlt éjszaka nagy izgalom tartotta ébren Pecica község lakosságát. A csendőrséghez jelentés érkezett, hogy a magyar határ felől nagy csapat bandita közeleg, akik valószínűleg ki akarják rabolni a községet. A csendőrpáncsnokság rögtön mozgósította a környékbeli összes csendőröket és az erősen felfegyverzett őrszolgák az országutak mellett a fűben elbujva várták a rablók megérkezését. Az éj folyamán tényleg körülbelül harminc főnyi parasztokból álló rabló-társaság jött át a magyar határon anélkül, hogy a magyar határőrök ez észrevették volna. A csendőrök a megbeszélés szerint beengedték Pecicára és ott körülfozták őket. Az emberek a veszély láttára lövöldözni kezdtek és az éj leple alatt sikerült valamennyiöknek elmenekülni a sűrű kirkoricsban. A harminc lovat azonban elfogták a csendőrök. A csendőrség az esetet bejelentette az aradi királyi ügyészségnek, amely valószínűleg diplomáciai úton fogja megkeresni a magyar hatóságokat, hogy kerítsék kézre a lovas banditákat.

Az antant jegyzéke Budapesten

(A békeszerződés teljesítése. — A magyar kormány válaszolni fog.)

BUDAPEST. A Magyar Távírási Iroda jelenti: Az antant Nyugatmagyarország ügyében jegyzéket intézett a magyar kormányhoz. A jegyzék főbb pontjai a következők: Folyó hó 6-án délben az antant-hatalmak budapesti képviselői a párisi nagykövetek tanácsának megbízásából gróf Hanffy Miklós külügyminiszternek Nyugatmagyarország kérdésében jegyzéket nyújtottak át. A jegyzék kifejti, hogy a szövetséges nagyhatalmak sajnálattal vettek tudomást a nyugatmagyarországi eseményekről. A jegyzék megállapítja, hogy bár a magyar kormány többször kifejezte, hogy a trianoni békekézből származott kötelezettségeit betartja, a nyugatmagyarországi kérdésben tanúsított magatartása folytán a nagyhatalmak nem kételkedhetnek abban, hogy a magyar kormány Nyugatmagyarország átadása körül *ellenkezést tanúsít*. Az antant figyelmeztetése ellenére a magyar hatóságok eltűrték úgy azt, hogy Friedrich István ur, aki a trianoni béke végrehajtását ellenző mozgalom élére állott, büntetlenül juthasson Nyugatmagyarország területére, mint azt, hogy különböző irredenta-társaságok vezetői számos katonai és polgári egyént, akik nem az átadandó területen bírnak illetőséggel és akiknek felforgató törekvése iránt nem lehet kétség, ugyanoda jussanak. E tények folytán a szövetséges nagyhatalmak képviselői joggal tették felelőssé a magyar kormányt azokért a zavarokért, amelyek Nyugatmagyarország átadása után és előtt előfordultak. A jegyzék rámutat arra, hogy a baranyai területek kiürítése az előfordult nehézségek ellenére már nagyjában végrehajtott.

A területi kérdések.

A nagykövetek tanácsa tudatában van annak, hogy számos kérdés van még, amelyet a békeszerződés területi rendelkezésének végrehajtása után kell megoldani. Azonban mindaddig, amíg a területre vonatkozó rendelkezések teljesen végrehajtva nincsenek, a nagykövetek tanácsa kénytelen tartózkodni attól, hogy a magyar kormány által elébe terjesztett kívánások megvitatásába fogjon. Az egyesült nagyhatalmak ama reményüknek adtak kifejezést, hogy a magyar kormány megértve a körülmények súlyos voltát, képes lesz a szükséges erővel a szerződés pontos betartására mindenkit kényszeríteni, hogy bizonyos adjon arról, hogy nemzetközi kötelezettségei szigorú betartásáért a magyar nemzeti lét az egyedüli hathatós biztosíték.

Ehhez a jegyzékhez a budapesti antant-követelek azt a megjegyzést fűzték, hogy hálásak

lennének, ha a magyar kormány sürgősen fogamatossá mindazokat a rendszabályokat, amelyek szükségesek arra, hogy Nyugatmagyarország kiürítése újból megkezdődjék és haladéktalanul befejeződjék, valamint hogy a területek átadása jegyzőkönyvben azonnal az átadás után az eredetileg megállapított sorrend szerint aláírassék. A jegyzéket Franciaország, Anglia és Olaszország képviselői adták át a külügyminiszteriumban.

Mit válaszol a magyar kormány.

A magyar kormány az antant jegyzékére adandó válaszában rá fog mutatni arra, hogy a nyugatmagyarországi események miatt a magyar kormányt *semmiféle felelősség nem terheli*. Ami pedig azt illeti, hogy Magyarország átmenetileg nem ürítette ki az elszakított terület második zónáját, ez csak arra való tekintettel történt, hogy a trianoni békeszerződés kötelezettségeit minél hathatósabban teljesíthesse. Hiszen Ausztriának Magyarországgal szemben fennálló kötelezettségének teljesítése eo ipso előfeltétele a trianoni békeszerződés kielégítő végrehajtásának.

BUDAPEST. Ausztria budapesti követe szintén jegyzéket nyújtott át a magyar kormánynak, amelyben kormánya nevében a kirchschlagi eseményekkel kapcsolatban felvilágosítást kér. A magyar kormánytól azt a választ kapta, hogy a szóbanforgó incidensben nem vettek részt reguláris magyar csapatok, az ott történtek részletesebb leírását pedig a Sopronból beérkező jelentések után fogja megkapni. Ugyan ebben a kérdésben az antant-hatalmak budapesti képviselői is tájékoztató felvilágosításokat kértek a magyar kormánytól.

Izgalom Budapesten.

BUDAPEST. A Magyar Hírlap beavatott politikai körökből arról értesült, hogy az antant-jegyzék hangja udvarias ugyan, de tartalma alkalmas arra, hogy megütközést és csodálkozást váltson ki a magyar közönségből. A jegyzék abszolút nem viseltetik megértéssel a helyzet iránt. A magyar kormány nemcsak hangsúlyozta, de bizonyosságot is szolgáltatott arról, hogy a békét akarja tartani s ettől az álláspontjától pillanatra sem tér el. A magyar kormány csak a kivonulás felfüggesztését kívánja, amire azért van szüksége, hogy Ausztriával szemben garanciája legyen. A kiürített területeken történektért és azért, hogy a lakosság nem akar csatlakozni Ausztriához, nem lehet a magyar kormányt felelőssé tenni. A magyar kormány a jegyzék miatt nehéz helyzetbe jutott

ugyan, de állásfoglalását mégis megkönnyíti az, hogy nemcsak Nyugatmagyarország, hanem az egész magyar közvélemény is mögötte áll. Kétségtelen, hogy válaszában megfogalmazásánál nem fog szembehelyezkedni a közhangulattal. Visszatetszést szül a jegyzéknek az a kitétele, hogy a magyar nemzetnek egyetlen garanciája az, hogy az antant respektálja a nemzetközi szerződéseket.

A felkelők Ausztriában

(Véres harc, inszurgensek és osztrákok között.)

BÉCS. Tegnap délután a nyugatmagyarországi felkelők átlépték az osztrák határt és elfoglalták Kirchschlag községet. A lakosság Bécsujhely felé menekült. Nagy izgalom keletkezett arra a híresztelésre, hogy a felkelők felmorzsozták az osztrák zászlóaljat és Bécsujhely ellen vonulnak. Karlista-puccs kezdetéről is beszéltek, de kiderült, hogy ez kórhalmány. Mindössze annyi igaz, hogy a felkelők részben még osztrák területen állanak és lövészárkokat ásnak. Az osztrákok szintén lövészárkokállásokat foglaltak el. Az osztrákok vesztesége két halott, nyolc súlyos és hat könnyű sebesült, akiket magukkal vittek. A kirchschlagi események miatt az osztrák kormány pánasszal fordult a nagy-antanthoz, amelynek az lett az eredménye, hogy az osztrák kormány parancsot adhatott több osztrák zászlóaljnak az indulásra. Ugyátszik, hogy az antant nem gördit akadályokat az osztrák védősereg beavatkozása elé. Az osztrák minisztertanács összeült s a tanácskozás során felmerült az a terv, hogy Ausztria szakítsa meg Magyarországgal a diplomáciai viszonyt.

SOPRON. Bécsi hivatalos jelentés azt állítja, hogy a kirchschlagi csatározásban 2100 főnyi soralkatonaság vett részt. E híradás tarthatatlanságát mutatja az, hogy az egész határmenti magyar haderő nem áll 2100 emberből. A magyar kormány ismételtén kijelentette, hogy a kiürített első zónában sem magyar katonaság, sem vámőrség nincs.

SOPRON. A felkelő lakosság kiverte az osztrák csendőröket Németgyírotból, Lantosfalváról, Borostyánkőről, Kópatakról és Alsóramlócról. Vasme gyében most nincs osztrák. Mindkét fél a határon áll. Az összeütközésben egy magyar elesett és kettő megsebesült, az osztrákok pedig egy halottat és öt sebesültet vesztek. A felszabadult községeket fellebőgőzték.

— Sarlach az árvaházban. Ma délelőtt a városi orvosi hivatalnál bejelentették, hogy a városi árvaházban egy sarlach-beleg eset fordult elő.

HIREK.

A báró Neuman-család gyászja.
(Báró gelsei Guttmann Vilmos meghalt.)

Mélységes gyász érte a báró Neuman családot. Szombaton ugyanis báró dr. Neuman Károly táviratot kapott Budapestről, hogy ott báró gelsei Guttmann Vilmos gyáros, báró Neuman Károly nejeének, született báró gelsei Guttmann Edit urnőnek nagybátyja hosszas betegség után elhunyt. Báró Neuman Károly már megtette az előkészületeket, hogy a temetésre a magyar fővárosba utazzék. Báró gelsei Guttmann Vilmos beltagja volt a hírneves Guttmann-cégnek és a magyar nagyipar egyik legismertebb képviselője volt.

— Lapunk legközelebbi száma a holnap, csütörtöki római katolikus ünnep miatt szombaton jelenik meg.

— **Népszövetségkérdés.** *Gent* A népjogi kongresszus negyedik bizottsága Dvrocák Győző elnöklésével a tót kérdéssel foglalkozott. A kongresszus elismerte a tót követelések jogosságát és a népszövetséghez határozati javaslatot terjeszt, hogy Szlovákia autochtón lakossága szabadon határozzon sorsa felett. A plénumban a határozati javaslatot a rutének nevében Illés József, a felvidéki magyarok nevében pedig Rakovszki Iván támogatták. A határozati javaslatot egyhangulag elfogadták. A tót ügynek Christian Géza, a rutén ügynek pedig Illés József volt az előadója. A kongresszus azt is követeli, hogy a ruté séget olyan állapotba helyezték, hogy sorsa felett maga rendelkezhessek.

— **Bejelentési összeírás.** E hó 8-án csütörtökön jelentkezni tartoznak: I. rendőrkerületben: Str. Horia Széchenyi-utca.) II. rendőrkerületben: Str. Cogalniceanu (Mikes Kelemen-utca.) III. rendőrkerületben: Str. Lae Barna (Csutora-utca.) IV. rendőrkerületben: Str. Colu (Almás-utca.)

— **Gosset ezredes Budapesten.** Budapest. Gosset angol ezredes, a pécsi antant misszió főnöke Budapestre érkezett. Gosset áprilisiig marad Magyarországon.

— **Kiknek kell bevonulni?** A Monitorul Oficial legutóbbi száma rendeletet közöl, amely előírja, hogy az ez év őszén történő katonai összpontosításra kiknek kell bevonulniok. Amennyiben sok katonatiszt hadifogoly lett, sokan pedig csak helyi szolgálatot teljesítettek, s így nem részesültek megfelelő kiképzésben, bármilyen ranguk legyenek, kapitányig bezárólag szeptember 15-én be kell vonulniok.

— **A vasárnapi korcsmázás ellen.** Az aradi görögkeleti román szentszék ma beadvánnyal fordult a megyei prefektúrához, amelyben szigorú intézkedést kért, hogy vasár- és ünnepnapokon a megyei községekben az összes nyilvános korcsmahelyiségeket zárva tartásák. A falusi lakosságot ugyanis a korcsmák látogatása távol tartja vallási kötelezett ségeinek gyakorlásától.

(Megalakult Nyugatmagyarország országvédelmi szervezete. — Mikor avatkoznak be a csehek?)

kénytelenek lesznek megszállni Nyugatmagyarországot.

BÉCS. Az itteni cseh követségben kijelentették, hogy Csehország hajlandó bevomulni Nyugatmagyarországba, de erről még nem volt szó. Ausztria részéről ilyen kérelem nem érkezett Prágába. Amíg Ausztria nem kívánja, Csehország nem avatkozik bele fegyveresen e kérdésbe. Ha a nagykövetség tanácsa úgy határoz, hogy Csehország beleavatkozzék és az osztrák kormány erre nézve előterjesztést tesz Prágában, akkor a cseh csapatok

— **Hirdetmény.** Felhívom mindazon Arad városa területén lakó azon egyéneket, kik a folyó év őszén kényszerbérletbe kiosztandó földterületre igényjogosultsággal bírnak, hogy Aradváros II. kerületi Elöljáróságánál Arad—Gáj. f. év szeptember 8-án feltétlenül jelentkezzenek nyilvántartást a leendő felvételük iránt, mert a nem jelentkezők nem fognak a közelben kényszerbérletbe kiadandó földből részesülni. Andreiu Puticiu II. ker. előljáró.

— **Rendőr és bérkocsis harca.** Véres kimenetelű botrány történt ma délelőtt a Piata Avram Jancu (Szabadság-téren). Mihailovicu Costa bérkocsist, aki kocsijával nem a meghatározott helyen állott, az ott posztoló rendőr figyelmeztette, hogy álljon az előirt helyre. A bérkocsis ahelyett, hogy teljesítette volna a rendőr intézkedését, sértő szavakkal válaszolt. Erre a rendőr be akarta kísérni, de a bérkocsis ellenszegült, sőt rárohant a rendőrré és fojtogatni kezdte. A rendőr erre önvédelemből kihuzta kardját és súlyos sebet ejtett Mihailovicu jobbkezén. A súlyosan sérült embert beszállították a köz-kórházba és megindították ellene az eljárást.

— **Megszűnt járvány.** Ma délelőtt telefonon jelentették az aradi orvosi hivatalnak, hogy a siriai járásban kitört skarlátjárvány két nap óta szünőfélben van. A sarlachben megbetegedettek kivétel nélkül felgyógyultak és új eset nem fordult elő.

— **Eljegyzés.** Joan G. Beldescu 39. ezredbeli tüzérkapitány eljegyezte özv. dr. Bartha Ferencné szül. Margineanu Anna umőt.

— **Hermanetzi Papirgyár r.-t.** gyári raktára Timisoara, Josefino, Str. Bratianu (Uri-utca) 1a II. 4. (Képviselő: dr. Pollák Izidor) szállít mindennemű papírfajtát, különösen: *famentes*, fogalmi, nyomó, couleur, raglap, papírlemez, ka-lacsomagoló, superior, superior-tekercs. stb. eredeti gyári áron. „Prompt.”

— **Hirdetmény.** Tudomására adom a közönségnek, hogy a rek-virálási rendelet 39. és 65. §-a értelmében az előirt összeírások eszközöltetni fognak. Minden polgár köteles a bizottságnak bejelenteni a tulajdonában levő vagy felügyelete alatt álló állatokat, járműveket, hámozkat, kerékpárokat és automobiloikat, valamint az el-szállásolásra alkalmas férőhelyeket. Ezen hirdetményt figyelembe nem vevők a fent említett rendelet értelmében megbüntettetnek. Az összeírások folyó hó 8-án veszik kezdetüket. Pocioian I. ker. előljáró.

— **Szemét-telep a pincében.** A városi orvosi hivatal megbízottjai ma délelőtt folytatták a városban a közlisztatásról razzliát, amelynek során meglepő eredményre bukkantak a Str. Bucur (Eöt-vös-utcában) levő Tagányi-házban. A ház udvarában a legnagyobb rendellen-séget és piszkot találták. Az egészségtelen levegőt terjesztő, hónapok óta el nem hordott személet a ház lakói a pincében raktározták el. A pincében eddig körülbelül 20 kocsi szemét gyűlt össze. A ház tulajdonosa ellen megindították az eljárást.

— **Varieté-előadások Aradon.** Ausländer Vilmos kérvényt nyújtott be a városi prefektúrához, amelyben két napi varieté-előadás megtartására kért engedélyt. Ausländer kérvényében előadta, hogy a varieté-előadásokat szept. 9—11-ig az aradi Modern Kabaré helyiségében óhajtja megtartani.

— **Műhízmési tanfolyamot tart** e hó 15-től kezdve a Singer varrógép kereskedelmi társaság Bul. Regele Ferdinand (József főherceg-ut 9.) ahol fehér és színes, továbbá madeira rischelió, monogram stb. hímzésekben alapos oktatás adatik.

— **Női és férfi országos atlétikai verseny** van ma, csütörtökön d. e. 10 és d. u. fél 3 órai kezdettel az AAC sporttelepén. A résztvevők száma és klasszusa az eredmények kitünőségét garantálja.

— **Imaszékek bérbeadása.** Értesítjük a hitközség t. tagjait, hogy a nagytemplomi ülések bérbeadását f. hó 12. napján a pótimaházi ülések bérbeadását f. hó 20. napján kezdjük meg. Bérleti előjog a nagytemplomi ülésekre szeptember hó 19. napjáig, a pótimaházi ülésekre szeptember hó 25. napjáig bezárólag érvényes. A magántulajdoni képező templomi ülések jégei a hitközségi irodában f. hó 12-től kezdődőleg átvehetők. Az előljáróság.

— **Szemle a színházban.** Ma délelőtt dr. Luszt Ferenc városi tisztiorvos, Jan cu Traian rendőrkapitány, Mihailovicu Gyula rüztóparancsnok, Zubor Andor városi tanácsnok, Herling Gyula városi főmérnök és Stio pu rendőrfogalmazó tűzrendészeti, egészségügyi és közlisztatási vizsgálatot tartottak a városi színházban. A vizsgálaton a bizottság mindent a legnagyobb rendben talált.

BUCARESTBE

ntazom pénteken este, utleveleket a közismert pontossággal leggyorsabban és legpontosabban láttamoztatok

KELET hirlapiroda.

Zsák, zsineg, ponyva, tömlő, előnyös aron **HACKER** TESTVÉREKNEL ARADON

Iroda: Strada Muresului (Maros) 1

— **Táncoktatás.** Gencsy Béláné zártkörű tánciskolája szeptember hó 20-án kezdi meg a Fehér Kereszt nagytermében az oktatást. Beiratkozás naponta a táncteremben 3—5 óráig.

— **Elegáns fekvő és sport gyermek-kocsik és székek nagy választékban** Hegedüs cégnél Aradon.

— **Nyilvános köszönet.** Az Aradi Atlétikai Club f. hó 4-én lezajlott települénevelési pályán oly fáradságtalanul munkálkodó sátorvezető hölgyeknek, valamint az összes segítő és szereplő hölgyeknek, a nemcsak szívű adakozóknak és felülvezetőknak, a hivatalos hatóságoknak, a sajátónak, társaságoknak és az óriási számban megjelent áldozatkész és sportpártoló közönségnek ez uton is hálás köszönetét fejezi ki Lacza Endréné, a rendezőség elnöke. Dr. Palágyi Jenő, az AAC. ügyv. elnöke.

— **Egy uriaszony titokzatos halála.** Rothén Sándor Str. Moise Nicoara (Petőfi-utcai) horbelymeszter felesége nemrég különös tünetek között megbetegedett, majd beszállították a szülészeti klinikára, ahol rövid idő alatt meghalt. Az aradi államrendőrség feljelentések alapján vizsgálatot indított a gyanús körülmények között elhunyt Rothéné halála ügyében és a nyomozás során több terhelő adal merült fel arra nézve, hogy Rothéné magzarehajtás áldozata. A rendőrség álltatta az aktákat a királyi ügyvédséghez, amely elreccle a holttest felboncolását.

— **Munkaközben...** Az aradi államrendőrségnek jelentették, hogy Pelik János az aradhegyaljai villamos vasút alkalmazottja munkaközben eltörte jobb karját.

— **Szerencsétlenség a curticii állomáson.** Az aradi államrendőrségnek ma délután négy órakor telefonon jelentette az aradi vasúti állomás, hogy a curticii állomásfőnökség azt a távirati értesítést küldte, hogy az ottani pályaudvaron a személyvonat egyik fiatal leányulásával szerencsétlenség történt és a vonat megérkezésénél mentőkosci legyen a vasúti állomáson. A felszólítás értelmében a rendőrség kiküldte a vasúthoz a mentőkosci. A vonat megérkezésekor kiderült, hogy a szerencsétlenség Jakab Eszter 18 éves aradi Sr. Spiru Georgiu (Akác-utcai) leánnyal történt, aki a curticii vasútiállomáson néhány pillanatra lezárt a vonatról, majd a vonat elindulása után fel akart ugrani az egyik kocsira. Ez azonban nem sikerült, a leány a lépcsőről lecsuszott és a lába a vonat kerekei alá került, amely kettélört. A súlyosan sérült leányt beszállították az aradmegyei közkórházba.

— **Aki meglopja a gazdáit.** Az utóbbi időben az aradi államrendőrsége több feljelentés történt, hogy egy különböző neveken szereplő, felülően csinos barnahajú háztartásbeli alkalmazott azokon a helyeken, ahol szolgált, kisebb-nagyobb lopásokat követett el. Legutóbb egy aradi nagykereskedő is feljelentést tett, hogy a nála szolgáló cselédleány távolléte alkalmából lakásából több ezer lejt lopott el és azután megszökölt. A rendőrség nyomozás alapján megállapította, hogy a cselédleány Berár Anna, aki már hosszabb idő óta sokszor foglalkozás nélkül Aradon tartózkodik és csak azért szegődik el egyszer-mászor valahová, hogy ott lopást kövessen el. A

rendőrség a mai nappal befejezte a vizsgálatot Berár Anna ellen, akit az ügyész ségre kísérték át.

Bécsi hazugság Pécsről

(Mi igaz a „Fehér terrorról“?)

PÉCS. A Magyar Távirati Iroda közli: A Bécsi Magyar Ujság Eszékéről keltezett cikket közöl, amely a pécsi fehér terrortól, gyilkosságokról, eltűntetésekről és tömeges letartóztatásokról szól. Az emigráns lap még azt is jelenti, hogy dr. Schwarz Vilmos pécsi főorvost a színház előtt az ébredők leszúrták. Strahl a pécsi villamos vasutak főellenőret tiszték elhurcolták. Fehér Imre görcsömi malomtulajdonost meggyilkolták, Barta Lajos pécsi állomásfőnököt, továbbá Odor Leó, Krausz Manó és Gerő Jenő bankigazgatókat letartóztatták. A bécsi emigráns lap tendenciózus cikkével szemben megállapítható, hogy dr. Schwarz főorvos egészségben van és Pécsen sem Bartát, sem Strahl, sem a többit nem tartóztatták le, csupán Krausz Gerő zugbankárt állították elő heismert valutacsempészés miatt. Krauszt, aki ellen az eljárás folyamatban van, szabadon bocsátották.

Uj lakóházak.

(A járványkórház mellett nem lehet építeni.)

Az Aradi Közlöny még a múlt hónapban megírta, hogy Demian Ilie és társai pernyávai lakosok engedélyt kértek a városi tanácstól, hogy a járványkórházhoz közel levő területen háromszázötvenöt új lakóházat építhessenek. Ezt az eszmét annak idején Bumbesti Arad város szenátora vetette fel a pernyáviaiak előtt. Bumbesti szenátor annak idején megígérte, hogy a belügyminiszternél előterjesztést, tesz, hogy támogassa a házépítési akciót. A pernyáviaiak ezután részletes tervezetet dolgoztak ki, amely szerint háromszázötvenöt egyforma egyszoba-konyhás munkásházat szándékoznak építeni 374 holdnyi területen. Demian Ilie vezetésével a pernyáviaiak küldöttsége megjelent dr. Robu János főpolgármesternél, átnyújtották a tervezetet és arra kérték, hogy a város bocsássa rendelkezésükre a szükséges területet. A városi tanács többször foglalkozott a pernyáviaiak kérésével. Körültekintő és beható vizsgálat után a tanács úgy határozott, hogy ezt a területet, mivel a járványkórházhoz közel van és így nem alkalmas lakóházak építésére, nem bocsáthatja a pernyáviaiak rendelkezésére. A tanács átiratot küldött a kérvényezőknak, amelyben kimondja, hogy a kért terület helyett a Birkásdülőben hajlandó ugyanolyan nagyságu földet rendelkezésükre bocsátani. A tanács ma küldte meg az átiratot a kérvényezőkhöz azzal, hogyha a felajánlott terület meglele, ugyeban az irányban nyilatkozza-

nak. A pernyáviaiak valószínűleg örömmel veszik a tanács határozatát. Belegyezésük esetén a tanács felküldi a kérvényt jóváhagyás végett a belügyminiszterhez. A házak jövődó tulajdonosai ha megkapiák az engedélyt, egy aradi banktól, amellyel már ez irányban tárgyalásokat folytattak, amortizációs kölcsönt vesznek fel és azonnal hozzáfognak a 315 új lakóház felépítéséhez.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Szeptember 7. Zürichi nyitás: Berlin 632 és fél, Newyork 587, Milano 2535 Prága 705, Budapest 140, Zágráb 300, Bucaresti 645, Varsó 15, Bécs 62, osztrák lebelyegzett korona 50.

Budapesti nyitás: Napoleon d'Or 1445, dollár 415 és fél, francia frank 3165, márka 449, lira 1800, osztrák korona 34, rubel 38, leu 476, sokol 510, dinár 835, lengyel marka 13, Kijzetések: Berlin 462 és fél, Bucaresti 446 és fél, Bécs 34.

Bécsi nyitás: Sokol 1510, dinár 2560, magyar korona 303, lengyel marka 35, lira 5300, leu 1340, angol font 4600, dollár 1265, francia frank 9850, svájci frank 21240, marka 1345. Kijzetések: Prága 1520, Zágráb 645, Budapest 298, Varsó 33, Milano 5350, Bucaresti 1345, London 4650, Newyork 1280, Páris 9900, Berlin 1350, Hollandia 40.000.

Budapesti zárlat: Napoleon d'Or 1450, dollár 417, marka 455, lira 1795, osztrák korona 34.75, rubel 34.5, leu 470, sokol 507, lengyel marka 13.5.

Zürichi zárlat: Berlin 627, Hollandia 185.5, Newyork 587, London 2179, Páris 44800, Milano 2540, Prága 705, Budapest 140, Zágráb 300, Bucaresti 642, Varsó 17 Bécs 61, osztrák lebelyegzett korona 47.

Bécsi zárlat: Sokol 1525, dinár 2600, magyar korona 306, lengyel marka 32.5, lira 5550, leu 1370, angol font 4700, dollár 1265, marka 1350.

— **Ujaradi gabonapiac.** A legnapj aradi gabonapiacot úgy a kínálat, mint a kereslet elég nagy volt. Az árak meglehetősen ingadozást mutattak, de az aradi árakhoz képest aránylag alacsonyabak voltak. Az árak a következőkben alakultak: buza 200—220, kukorica 230—255, zab 180—200, rozs 200—210, árpa 220—240 lejt.

Razzia a fogtechnikusoknál.

(Elkobozott műszerek.)

Foglalkozott az Aradi Közlöny azzal, hogy az egészségügyi főfelügyelőség rendeletileg határozta meg, hogy melyik fogtechnikusnak van joga gyakorlatot folytatni. Dr. Cucu Vazul városi főorvos annak idején figyelmeztette az aradi fogtechnikusokat, hogy azoknak, akiknek nincs meg a rendeletben meghatározott gyakorlati idejük, legkésőbb szeptember elsejéig szüntessék be működésüket s azontul csakis technikai munkákat végezhetnek. Az utóbbi napokban azonban több aradi fogtechnikus ellen feljelentés ér-

kezett a városi orvosi hivatalhoz, hogy tovább folytatják fogorvosi gyakorlatukat és a rendelkezésükre álló műszerekkel operációkat is végeznek. A főorvos intézkedésére dr. Luszt Ferenc tisztiorvos az orvosi hivatal megbízottjával razziaákat tartott az aradi fogtechnikusoknál. A délelőtt lefolytatott razzia alkalmával Morgensternné, Körtvélyesi és Schuller fogtechnikusoktól kobozták el az orvosi műszereket és megindították ellenük az eljárást.

A szerkesztésért
KAROLY JÓZSEF
felel.

Értesítés!

A n. 6. közönség szíves tudomására adom, hogy Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 8. számú házban 11120

„Timbru de Tutun“

(dohány és szivarka árusító) üzletet nyitottam, ahol minden o szakba vágó dolgok pontos kiszolgálás mellett kaphatók. Szíves pártfogást kér özv. Biheller Hugóné.

Női modell Fehér és színes Velour kalapokban

nagy választék. Festés és formázást legolcsóbban vállal.

BITTENBINDER KONRAD.

Strada Eminescu (Deák F.-u.)
o Fehér Kereszttel szemben. o

Regatul Romania Judecatoria de ocol
Siria.

Nr. 1222—1921.

PUBLICATIUNE DE LICITATIE.

Subsemnatul esmis judecatoresc in sensul Art. 102 al legel LX. din 1881 respective Art. 19 al legel XLI. din 1908. prin aceasta publica ca in urma decisului judecatoriei de ocol Siria Nr. 527—2—1921. pentru suma de 2400 lei si accas. eieplindu-se in 12. si 13. August 1921. executiunea de escontentare in favoarea sofie lui Petru Engelhardt din Pancota repr. prin dr. Emilin Zoltan advocat in Pancota contra lui domiciliat in comuna Pancota miscatoarele sechestrate si pretuite in 6240 lei, si amme: cucuruz cu cocian, lemne de foc, vicel, porc, greu si unsoare cari se vor vindute prin licitatie publice.

Deci in urma decisului de sub Nr. 1222—1921. a judecatoriei de ocol Siria pentru incasarea preferenunei de 2400 lei capital, dupa acesta din 1. August 1921. interesu de 5%, si spesele de 751 lei stabilite pana astezi, sa defige terminul de licitatie pe 23. Septemvrie 1921. oare 9 a. m. in comuna Pancota la locuinta urmaritului si la acuzu comparatori se invita cu acea observare, ca miscatoarele sa vor vunde in sensul Art. de lege LX. din anul 1881. §-lui 107. 108. pe langa solviren in bani gata, in caz de lipse si sub preful estimat.

Intrucat miscatoarele mintunale sunt sechestrate sau supra sechestrate si din partea altera, si acestia si-au castigat drept de escontentare licitatie se ordona in sensul §. 20. al legel XLI. 1908. si in favorul acelera.

Siria, la 4. Septemvrie 1921.

LUDOVIC FLOSZ.

cancelist ca esmis judecatoresc.

Mindennemü inga- és zsebórák, asztali órák, divatos ékszerek megérkeztek és nagyválasztékban kaphatók:

Losonczy Lajos

órák- és ékszerész
Piata Avram Jancu
(Szabadság-tér) 1.

Értesitem igen tisztelt vevőimet, hogy külföldről visszatérve varrodámat angol szabósággal kibővítve újból megnyitottam. Szíves pártfogásukat kéri: **Salon Berkovits** Str. I. I. Bratianu (Weitzer J.-utca) 2. sz. l. em.

Apró hirdetések.

Levelzés.

„SZÓKE FEJ” jeligére levél van a kiadóban. 3509

„ERDELYI ÁRVA” jeligére levél van a kiadóban. 3510

KEDVES JENŐ! 5-ikén ott voltam, 6-án délután értesültem, hogy elutazott minnek tulajdonítsam. közölte azonnal. 3512

„SZERÉNY” jeligére levél van Wallinger hirdetőjében. 3512

Alkalmazás.

ÜGYES VARRÓNÓ házakhoz ajánkozik vidékre is megy. Cim Wallinger hirdetőjében. 1119

HÁZIKISASSZONYNAK ajánkozik főzéshez értő megbízható leány. Cim Wallinger hirdetőjében. 1119

HÁZAKHOZ AJÁNLKOZIK varrónó, ki a felsőruha és fehérenemű varráshoz ért. Cim a kiadóban. 3508

TARNOVA KÖZSÉG JEGYZŐSÉGÉNél (Aradmegye) oly írnok, vagy írónő, ki a román nyelvet szóban és írásban is bírja, állandó alkalmazást nyer. Javadalmazás megegyezés szerint. 3504

FIATALEMBER állást keres mint urasági mas, vagy laboráns Str. I Vulcan (Kazinczy-utca) 8. 3499

PERFEKT SZOBALÉNY azonnali belépésre keresetért. Róth Zsigmondné, Str. Bucur (Eötvös-utca) 9. 3496

TIZENEGY ÉVES leánykám mellé francia nevelőnőt keresek, ki a német nyelvet is bírja. Dr. Haller Károly közjegyző Nagyszentmiklós (Torontalm.) 3478

KÉT ROMÁN FORDÍTÓ lehetőleg éreltséggel fiatal emberek azonnal felvétetik a Waggongvárban. Aradon. 3485

Lakás.

KÉT SZOBÁS belvárosi lakásmat elcserélném hasonlóval. Cim a kiadóhivatalban. 300

Vétel és eladás.

HASZNÁLT elevátorok, cséplőgépek, kazánok megvételre keresetnek. Cim: Wallinger hirdetőjében. 1119

TELJES LAKBERENDEZÉS, ivószerviz és edény sürgősen igen olcsón eladó Új-aradon Fő-ut 44. 1119

WERTHEIMKASSZA, ajtók, ablakok, takaréktűzhelyek, kézikocsi eladó. Str. Chendi (Kölcsey-utca) 10. 3506

PRIMA köszén, fehér, egyszemélyes hálszoba, kínai kályhaellenző, íróállvány ruhaszöveg eladó. Str. Dimitrie Bolinteanu (Arany János-utca) 1. Fűrészgár mögött. 3503

TIZEDES MÉRLEG 250 klg. hordképesség, eladó Horvát műszaki üzlet Arad, Strada General Berthelot (Atzél Péter-utca) 1. 10506

ŐSZI IDÉNYRE szövegek, filanetek olcsón beszerezhetők Strasser divatruházában, (Lutheránus templommal szemben.) 3501

BUTOR. Ebédlő és hálószobák olcsó árban kaphatók Wiegenfeld buórraktár. Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca.) 4836

REALISKOLAI I., II., III. osztálybeli, valamint elemi iskolai könyvek eladók. Str. Consistoriului (Batthyány-utca) 23. I. em. jobb oldal. 520

Industria de fier din Arad Soc. p. A. Aradi Vasipari Részvénytársaság.

Meghívó.

Az Aradi Vasipari Részvénytársaság 1921 évi szeptember hó 15-én délután 4 órakor tartja meg strada Cogalniceanu 45-47. (Mikes Kelemen-u.) szám alatti helyiségében

XIII. évi rendes közgyűlését

melyle a t. részvényeseket ezennel meg hívjuk.

TÁRGYSOROZAT:

1. 2 tag választása a jegyzőkönyv hitelesítése végett.

Bilant — Mérleg-számla.

Imobile și teren — Ingatlan és telek	60180 22	Capital social — Részvénytőke	62500 —
Mașini unelte și instalațiuni — Gépek, szerszám és felszerelések	72088 72	Capitalul acțiunelor de prioritate — Elsőbbségi részv. tőke	37500 —
Mostre — Minták	24328 65	Contul dividendelor Dividende neridicată) — Osztal. számla (fel nem vett osztalék) ...	17161 50
Material — Anyag	112218 49	Fondul de scădere a valorii la mașini unelte și instalațiuni — Gépek, szerszámok és felszerelések értékcsökkenési tartalékalap	38888 50
Marfă — Áru	33146 53	Fondul de scădere a valorii la mostre — Minták értékcsökkenése tartalékalap ...	24328 65
Debitori — Adósok	573956 98	Fondul de rezervă a terenului — Telek tartalékalap	2000 —
Politiă — Váltó	231 14	Fond general de rezervă — Általános tartalékalap ...	5829 98
Biurou — Iroda	1057 44	Creditori — Hitelezők	649790 08
Casa — Pénztár	41759 73	Transportul căștigului din anul trecut — Mult évi nyereség áthozat	6475 56
Casa de păstrare a poștei — Postatakarékpénztár	2201 99	Profit net pe anul curent — Ez évi nyereség	81640 62
	921114 89		921114 89

Arad, la 31 Decembrie 1920. — Arad, 1920 december hó 31-én.

Consiliul de Administrație. — Az igazgatóság.

Controland prezentul bilant și confruntand cu toate registrele principale și secundare l'am găsit exact și în perfecta regulă. — Jelen mérleg-számlát megvizsgáltuk a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítotuk és teljesen helyesnek és rendben levőnek találtuk.

Cenzorii. — A felügyelő-bizottság. 3498

Katona Imre

Piața lăncuțului ARAD, Szabad-Árvam 3498 ság-tér.

Ajánlja őszi újdonságait costümök, blusok, aljak, pongyolák, gyermekruhákat a legmérsékletesebb árban. Gyászruhák 3 óra alatt készülnek. Fagyon ruhát vállal a legolcsóbban.

PERFECT

román levelezőt keresünk, magyar vagy német tudás és gépírás megkívántatik. 11079

SAMUIL WEISBERGER succesor, Arad, Bulev. Regina Maria 5.

Nr. 129—1921.

PUBLICATIUNE DE LICITATIE

Subsemnatul executorul judecătoresc prin această publicație, ca în urma deciziei judecătorești de ocol Radna cu Nr. G. 2473—1920. favoarea lui Francisc Proksch repr. prin avocatul dr. Valeriu Suciu pentru suma de 505 lei capital și acc. în contra urmaritorului mobilele următoare și anume: porcii, lemne, prețuite în 1050 lei în 12 Septembrie 1921. la 4 oare pm. în comuna Petris la casa de sub Nr. 161. sa vor vinde la licitație publica 3495

Radna, la 25. August 1921.

Árpád Tichy, executor judecătoresc.

2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság 1920. évre vonatkozó jelentésének előterjesztése, mérlegmegállapítása, határozathozatal, az évi tiszta nyereség felosztása és az igazgatóságnak, a felügyelő-bizottságnak adandó felmentvény felett.

3. Az igazgatóság hat tagjának és a felügyelő-bizottság három tagjának megválasztása.

4. Netáni indítványok.

A t. részvényeseket kik a közgyűlésben résztvenni kívánnak, felkérjük, hogy részvényeiket folyó évi szeptember hó 12-én délután 5 óráig a társaság pénztáránál a szelvényekkel együtt leléte helyezni szíveskedjenek.

Arad, 1921. augusztus 30.

Tisztelettel: AZ IGAZGATÓSÁG.

HARMINCNYOLC DARAB ÖREG KOCA. 108 darab egy éves és 260 darab 7 hónapos mangolica süldő eladó Holländer Testvérek csermői gazdaságában. 3502

ELADÓ elegáns ebédlő öntöttvas fürdőkád, gummikerekű batár, egy toalett készlet, antik szekrény órával, spanyol fal, szőnyegek Strad Mircu Costin (Leiningen-utca) 3. Arad. 3497

VEHET, eladhat cserélhet modern és régi műtárgyakat, képeket, szobrokat, szőnyeget, porcellánokat, antik butorokat a Szépművészeti Szalonban, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 29. Ortn-tay-palota. Bekapcsolt telefon 333. szám. 11031

TEKERCS CSOMAGOLÓPAPÍR, v. konv. kapható Knieszer könyvkereskedésében Dobó-u. 10678

Ingatlan.

ELADÓ házak elfoglalható lakással állandóan előjegyezve Wallingernél Földes-patika kapujával szemben. 11120

KOVASZINCI HEGYEN Motoros megállóhoz közel fekvő 10 holdas szép termésű szőlő 2 különálló épülettel, 3 butorozott és 2 butorozatlan szobából álló lakással, nagy pincével, felszereléssel, cca 450 hektó hordóval eladó. Értkezhetsen Arad, Strada Marasesti (Kossuth-utca) 17. 3494

ELŐNYÖSEN ELADÓ HÁZAK: Aradon a Str. Greceanu (Perényi-utca) magas földszintes uri magánház és Ujmiklakán Fő-ut 4. alatt az országot mellett fekvő félemeletes ház. Bővebbet a kiadóhivatalban. 3446

STRADA CAPITAN IGNAT (Kapa-utca) 4. sz. ház két üzlethelyiséggel szabad kézből eladó. 3459

Üzletek.

KENYÉRSÜTÖDE házzal, azonnal elfoglalható lakással eladó. Cim a kiadóhivatalban. 3505

Ellátás.

ISKOLÁS fitt vagy leányt teljes ellátásra elvállalok. Bővebbet Kelet hírlapiroda. 11079

Oktatás.

ZONGORA és énekoktatást vállal jutányos áron budapesti okleveles zongora és énektanár. Cim: Kelet hírlapirodában. 11079

GYENGETEHETSEGU vagy beszédhibás gyermekek oktatását elvállalja gyógyepedagógiai tanítónő. Cim a kiadóhivatalban. 3492

Külömféle.

EZERJÓFÜ gyomorelixir, páratlan hatásu szer gyomor és bél bántalmak, étvágytalanság, hányinger, felüvótság, emésztési zavaroknál. Dr. Földes gyógy-szertár Aradon. 10838

Könyvkereskedők és felekezeti iskolák figyelmébe!

Megjelent Erdély egyedüli:

III oszt. olvasókönyve.

A Felekezeti Tanács megbízásából szerkesztették Péter Károly, Tóth Irma és dr. Mezey Mihály. Megrendelhető a kiadónál, az Erzsébet Könyvnyomda R.-T.-nál Dicsőszentmártonban. Ára 13 Lei. Nagyban 12 Lei. 2061

Legújabb őszi női felöltők
Costümök és ruhák megérkeztek

Külön mértékosztály!

JULIU PLESZ GYULA

ARAD, Strada Pirlol Nr. 3.

Vörösmarthy-u. a Színház épület

női és gyermekruha áruházába hátsó bejáratával szemben. 3290